

PM 2003 RIV (Dnr 319-2713/2002)

Nytt minnesmonument över Raoul Wallenberg

Skrivelse av Anders Broberg (kd)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Anders Broberg (kd) avslås.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Bakgrund

I en skrivelse till kommunstyrelsen den 13 september 2002 föreslår Anders Broberg (kd) att staden bör byta ut det nuvarande minnesmonumentet över Raoul Wallenberg vid Nybroplan, *bilaga*.

Remisser

Ärendet har remitterats till kulturnämnden som den 18 juni 2003 beslöt att återopa och överlämna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen. Skrivelsen har beretts av Konstkansliet och behandlats av Konstrådet.

Mina synpunkter

Konst ska beröra människor på olika sätt. Smaken är olika, förståelsen av konstverk är olika och kriterier för god konst behöver inte nödvändigtvis bestämmas av det en majoritet tycker är vackert. Vad gäller minnesmärket över Raoul Wallenbergs livsgärning så har en kvalificerad jury valt detta konstverk bland flera förslag och både ett enigt Konstråd och en enig kulturnämnd har stått bakom valet. Jag tycker inte att det finns någon anledning att underkänna deras beslut. Därför bör skrivelsen avslås.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Anders Broberg (kd) avslås.

Stockholm den 28 augusti 2003

ERIK NILSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Sten Nordin* (m) enligt följande.

Vi avstår från att i detta sammanhang bedöma det konstnärliga innehållet eller kvalitén på det nuvarande monumentet. Stockholms stad har genom uppförandet av monumentet hedrat Raoul Wallenbergs minne men bör för den delen inte ställa sig negativ till om andra intressenter vill uppföra ett nytt monument, tvärtom bör staden i så fall vara behjälplig med plats för ett sådant monument.

ÄRENDET

I en skrivelse till kommunstyrelsen den 13 september 2002 föreslår Anders Broberg (kd) att staden bör byta ut det nuvarande minnesmonumentet över Raoul Wallenberg på Nybroplan. Förslagsställaren menar att det är mycket svårt att förstå kopplingen mellan minnesmonumentet vid Nybroplan och Raoul Wallenberg och att han borde hedras med ett betydligt värdigare monument. Det bör tas fram flera alternativ som allmänheten kan ge synpunkter på. Detta för att få ett monument som människor uppfattar som värdigt Raoul Wallenberg.

REMISSER

Ärendet har remitterats till kulturnämnden.

Kulturnämnden beslöt den 18 juni 2003 att som svar på skrivelsen från Anders Broberg (kd) om nytt minnesmonument över Raoul Wallenberg överlämna och åberopa kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten *Robert Lisborg* (kd) enligt det av honom framställda yrkandet.

Att ett nytt värdigt minnesmärke över Raoul Wallenberg tas fram för att ersätta det nuvarande.

att ny plats tas fram där nuvarande konstverk kan placeras.

att kulturnämnden tar fram flera förslag till nytt minnesmärke och låter allmänheten ge sina synpunkter på alternativen innan nämnden fattar beslut om vilket som ska bli det nya minnesmärket.

att kulturnämnden tar tillvara de erfarenheter Norrmalms stadsdelsnämnd vunnit i och med rådslaget om Vasaparkens framtida utformning genomfördes.

att därutöver anföras:

Raoul Wallenberg är en av vårt lands absolut största hjältar och vida internationellt känd. Världen över har han därför hedrats med minnesmärken, hedersmedborgarskap och andra hedersbetygelser. I Stockholm, hans hemstad, har ett torg fått hans namn. På torget har gjorts en installation ägnad Raoul Wallenberg, som dock inte på något sätt associerar till hans person och gärning. Rådet för bevarande av Stockholms skönhet (skönhetsrådet) är mycket medvetna om alla de kritiska synpunkter som framförts och att många gärna skulle se något mindre abstrakt konstverk som lättare skulle kunna associeras med Raoul Wallenberg och hans gärning.

För att alla stockholmare, alla tillresta besökare och inte minst framtida medborgare som inte har växt upp med situationen under andra världskriget och Raoul Wallenbergs insats, ska få en känsla för Raoul Wallenbergs gärning, måste ett nytt värdigt minnesmärke tas fram och ersätta det nuvarande.

Ytterligare ett skäl att hitta en annan plats för nuvarande minnesmärke är att konstnärinnan, i ett inlägg i Sveriges Television nyligen, har uttryckt att konstverket inte fått den rymd hon önskade för att det skulle komma till sin rätt.

När ett nytt minnesmärke tas fram bör allmänheten involveras genom exempelvis ett rådslag där flera olika förslag finns att välja på. Kulturnämnden bör dra nytta av de erfarenheter Norrmalms stadsdelsnämnd vunnit i och med det rådslag om Vasaparkens framtida utformning som genomförts. Genom ett rådslag, öppet för allmänheten, minimeras också risken för att ett nytt obegripligt minnesmärke tas fram.

Särskilt uttalande gjordes av ledamöterna *Cecilia Brinck* (m) och *Elisabeth Fleetwood* (m) enligt följande.

Vi avstår från att i detta sammanhang bedöma det konstnärliga innehållet eller kvalitén.

Däremot konstaterar vi att den önskvärda tonvikten på Raoul Wallenbergs insatser för mänskliga rättigheter till stor del uteblivit och därmed har de historiska, respektive pedagogiska aspekterna på Wallenbergs liv och gärning gått förlorad.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 24 maj 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Kirsten Ortweds skulpturgrupp ”Till Raoul Wallenberg” på Nybroplan är resultatet av ett jurybedömt skissuppdrag som initierades av Stockholms stad. Detta ambitiösa utsmyckningsprojekt har genomförts på ett mycket professionellt sätt. Nationella och internationella konstnärer inbjöds till parallella skissuppdrag och en ytterst kvalificerad jury tog ställning till de inlämnade förslagen. Efter moget övervägande fann juryn att Kirsten Ortweds förslag var det verk som juryn ville rekommendera för genomförande. Därefter behandlades ärendet av ett enigt konstråd och en enig Kulturnämnd. Invigningen, som förrättades av H M Konungen, ägde rum den 24 augusti 2002.

Kulturförvaltningens synpunkter

Det är ett väl känt fenomen att nya konstverk inte omedelbart vinner allas gillande. Att skapa ett nytt minnesmärke efter de principer som föreslås av Anders Broberg bör avstyrkas. Kulturförvaltningens uppfattning, som delas av juryn för Raoul Wallenbergmonumentet och Stockholms Konstråd är att Kirsten Ortweds skulpturgrupp ”Till Raoul Wallenberg” utgör ett konstnärligt högtstående och värdigt minnesmärke över Raoul Wallenbergs livsgärning. För att underlätta och fördjupa förståelsen av minnesmärket haren texttavla satts upp i nära anslutning till konstverket.